

eko.

1 ■ 2010

Ekoroskin asiakaslehti | Ekorosks kundtidning

Puukuitu kiittää KIERRÄTTÄJÄÄ s.5

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

///
ÄLÄ HEITÄ
RUOKAA ROSKIIN!
Herkkuja tähteistä

s.8

///
EKOROSK
JUHLII!
Tule 20v synt-
täreille!

s.7

/// WASTE DISPOSAL HOME GUIDE

There is now an easy-to-follow guide (in English) for sorting your home waste.

Order your free copy from Ekorosk by calling 06 781 4540 or download from our website at www.ekorosk.fi.

Tiesitkö?

Kunnan tehtäviin kuuluu järjestää asukkaidensa jätteenkäsittely. Alueella Kokkolasta pohjoisessa Oravaisiin etelässä 11 kuntaa on päättänyt hoitaa tämän tehtävän yhteisen jäteyhtiön – Oy Ekorosk Ab:n kautta. Yhtiön tehtävänä on järjestää jätteenkäsittely, jossa huomioidaan sekä ympäristön- ja suojelua koskevat vaatimukset että taloudelliset tosiasiat. Ekoroskin maksut ovat maan keskitasoa. Kotitalousjätteen hyötykäyttöaste on 89,8 %, joka on maan korkeimpia.

Vapaa-ajan asunnon jätelasku?

Teksti: Maria Rönnqvist, **Lähde:** Pohjanmaan jätelautakunta

Jälleen yksi lasku lisää - nimittäin vapaa-ajan asunnon jätteenkäsittelystä. Mukavampaakin tekemistä varmasti löytyisi, mutta lain mukaan asia on todella niin, että myös sellaisten viihtyisien soppien kuin kesämökkien on oltava liitettynä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Ei siis sovi väittää, että kantaa kotiin roskansa.

Vuonna 2006 voimaan as-

tuneen jätelain muutoksen mukaan vapaa-ajan asunto on rinnastettu kiinteään asutukseen myös kun on kyse jätteenkäsittelystä. Tämä merkitsee muun muassa, että kaikkien vapaa-ajan asuntojen on oltava liitettynä järjestettyyn jätteenkuljetukseen toukokuusta syyskuuhun. Roskia ei siis saa viedä kotiin takalukussa, jos palvelu on saatavilla. Jätelaissa sanotaan, että jäte on käsiteltävä siel-

lä missä se syntyy.

Laki on voimassa, siksi on maksettava. Kukaan ihminen ei voi elää maassamme tuottamatta jollakin tavalla jätettä. Jätelain tarkoituksena on, että syntyvät roskat eivät vahingoitaisi ihmisiä eivätkä ympäristöä ja että luonnossa olisi turvallista liikkuu.

Jätettä ei esimerkiksi saa polttaa itse, koska epätydellisesti palamisessa muodostuu

myrkyllisiä kaasuja. Näin käy tavallisissa tulisijoissa sisätiloissa tai kokoissa ulkona paljaalla maalla.

Kaksiosainen maksu

Mistä asukas sitten maksaa saadessaan laskun vapaa-ajan asunnon jätteenkäsittelystä? Vapaa-ajan asunnon omistajat, jotka

eivät asu vakinaisesti Ekoroskin alueella maksavat sekä kiinteän maksun että käsittelymaksun. Kiinteä maksu antaa jätteen tuottajalle oikeuden käyttää ekopisteitä ja hyötykäyttöasemia. Ekopisteet on sijoitettu keskeisille paikoille esimerkiksi kauppojen tai muiden paikkojen läheisyyteen, joissa asukkaat usein asioivat.

Kiinteä maksu antaa jätteen tuottajalle oikeuden käyttää ekopisteitä ja hyötykäyttöasemia. Ekopisteet on sijoitettu keskeisille paikoille esimerkiksi kauppojen tai muiden paikkojen läheisyyteen, joissa asukkaat usein asioivat.

Kiinteä maksu antaa jätteen tuottajalle oikeuden käyttää ekopisteitä ja hyötykäyttöasemia. Ekopisteet on sijoitettu keskeisille paikoille esimerkiksi kauppojen tai muiden paikkojen läheisyyteen, joissa asukkaat usein asioivat.

Vapaa-ajan asuntojen omistajien maksut:

Kiinteä maksu: 16,42 euroa vuodessa

Tyhjennysmaksu (kolme eri maksuluokkaa riippuen palvelutasosta):

Palvelutaso	tyhjennysmaksu/vuosi (sis. alv.)
1. Aluekeräysastia on vapaa-ajan asutusalueella tai pienvenesatamassa jota käytetään sekä vapaa-ajan asunnolle johtavan reitin varrella.	25 €
2. Alue-keräysastia ei ole vapaa-ajan asutusalueella tai pienvenesatamassa jota käytetään, mutta vapaa-ajan asunnolle johtavan pääasiallisen reitin varrella.	15 €
3. Alue-keräysastia ei ole vapaa-ajan asutusalueella tai pienvenesatamassa jota käytetään, eikä vapaa-ajan asunnolle johtavan pääasiallisen reitin varrella.	10 €

savat jo tästä palvelusta.

Käsittelymaksu taas riippuu palvelutasosta (katso taulukko) alueella, jossa vapaa-ajan asunto sijaitsee.

Jos asukas on sitä mieltä, että vapaa-ajan asunto on luokiteltu väärin palvelutason mukaan, hän voi täyttää muutoslomakkeen, jonka saa Ekoroskilta tai Pohjanmaan jätelautakunnalta. Lomakkeen

voi myös imuroida jätelautakunnan kotisivulta <http://www.ekoso.fi/fi/lomakkeet.html>

Jotta roskankeräys toimisi, Ekorosk on sijoittanut jäteastioita vapaa-ajan asutuksen yhteyteen. Astiat on merkitty Ekoroskin logolla ja ovat käytössä 1. toukokuuta – 30. syyskuuta. ■

Hyötykäyttöaste 89,8%

teksti: Maria Rönnqvist

Puhumme siis kotitalousjätteen hyötykäyttöasteesta. Luku vaikuttaa mahdottomalta, kun sitä vertaa maan keskiarvoon, joka tällä hetkellä on vähän alle 40 prosenttia. Vuonna 2008 lähialueella sijaitsevan Stormossenin jätehuolto-yhtiön hyötykäyttöaste oli 78 prosenttia, Vestia Jätehuollon hyötykäyttöaste 20 prosenttia ja Lakeuden Etapin 32 prosenttia.

Luvut eroavat näin paljon toisistaan pääasiassa siksi, että jätehuolto-yhtiöt käsittelevät kotitalousjätteensä eri tavoin. Kun toiminta on käynnistynyt massapolttolaitoksissa, jotka

rakennetaan tulevaisuudessa, alhaisten prosenttilukujen odotetaan nousevan. Ekoroskin hyötykäyttöaste nousee yhä kokoa ajan nykyisen jätteenkäsittelyjärjestelmän ansiosta.

Tavoitteenamme on saavuttaa 95 prosentin hyötykäyttöaste ennen vuoden 2016 loppua, kertoo Ekoroskin ympäristöinsinööri **Camilla Enell-Öst**.

Kahden pussin hyvät puolet

Mistä korkea hyötykäyttöaste johtuu? Ekorosk on yksi maan vanhimmissa kunnallisista jätte-yhtiöistä ja siksi se on ehtinyt

kehittää hyvän järjestelmän.

Koska omistajakunnat ovat päättäneet käyttää yhteistä jätelautakuntaa, samat jättemääräykset pätevät koko toiminta-alueella. Tämä helpottaa huomattavasti toiminnan suunnittelusta ja kehittämistä.

Kahden pussin järjestelmä eli se, että asiakas lajittelee keittiöjätteensä mustaan ja vaaleaan pussiin on tekijä, joka vahvasti vaikuttaa korkeaan hyötykäyttöasteeseen. Käsitellessä osa resursseja vaativista välivaiheista jää pois. Vaaleiden pussien sisältö otetaan talteen energiana Alholmens Kraftin voimalassa

ja mustat pussit kuljetetaan mädätystä varten Stormossenin Mustasaareen.

– Suunnilleen 40 prosenttia kaikesta kotitalousjätteestä on keittiöjätettä. Pääinvestoinnina Ekorosk, monet jäteyhtiöt joutuvat ajamaan kaiken tämän jätteen kaatopaikalle, kertoo Enell-Öst.

Ekoroskin viime vuosina toteuttamien lajittelu-analyysien tulokset ovat osoittaneet, että asukkaat haluavat lajitella ois-kein. Viime vuonna oikein lajiteltujen jätteiden osa mustissa ja vaaleissa pusseissa oli noin 80 prosenttia.

Vaatii itsekuria

– Meillä on hyviä asiakkaita. Nyt on vain toivottavaa, että ihmiset eivät usko, että lajitteleva ei tarvitse massapolttolaitosten yleistyessä. Silloin hyötykäyttö kärsisi Enell-Öst selittää.

Myös koko ajan lisääntyvät käynnit Ekoroskilla ja hyötykäyttöasemilla on osoitus siitä, että asukkaat ovat aktiivisia. Lajitteleminen ja jätteistensä huolehtiminen alkaa olla osa normaaleja arkipäivän rutiineja.

Kynnys käydä ekopisteillä ja hyötykäyttöasemilla on ehkä madaltunut, kun asiakkaan ei tarvitse maksaa kiinteää maksua

Ab Ekorosk Oy:n kautta kulkevat jätetyypit

NÄMÄ MENEVÄT JOKO UUSIO- TAI ENERGIÄKÄYTTÖÖN

- » Musta pussi
- » Vaalea pussi
- » Muovi (lajitellaan hyötykäyttöasemalla)
- » Puu
- » Kyllästetty puu
- » Metallit
- » Paperi ja kartonki
- » Lasi
- » Vaarallinen jäte
- » SER (sähköjäte)

KAATOPAIKALLE > materiaali, jota ei voida kierrättää

aina viedessään sinne jätettä. Kansallisessa vertailussa maksu on tällä hetkellä keskitasoa.

Seuraava suuri askel

Suomen valtakunnallisena tavoitteena on alentaa kaatopaikalle vietävän jätteen määrää 20 prosenttiin ennen vuotta 2016. Meidän alueellamme 11 prosenttia jätteestä viedään kaatopaikalle

– Tästä tavoitteesta selviämme siis leikiten jo nyt, sanoo Enell-Öst.

Kuitenkin Ekorosk pyrkii koko ajan yhä keräämään

talteen tavaroita kaatopaikajätteestä, esimerkiksi kalusteita. Tällä hetkellä ko-keilemme menettelyä, jossa Ewapower repii rikki tekstiilejä. Tämän onnistuessa niistä tulisi osa energijätteestä, joka hyödynnettään Alholmens Kraftin voimalassa.

– Seuraava suuri askel voisi silloin olla tekstiilien heittäminen vaaleisiin pusseihin, Enell-Öst ennustaa.

Vielä asiasta ei ole tehty mitään lopullista päätöstä. ■

KAKSI vuosikymmentä innostaa

Luvut puhuvat selvää kieltä – kansallisesti Ekorosk on tehnyt erittäin hyvää työtä. Hyötykäyttöaste on alueellamme kaksi kertaa maan keskitasoa korkeampi. Kotitalousjätteen hyötykäyttöaste on nyt lähellä 90 prosenttia ja pyrimme 95 prosenttiin ennen vuoden 2016 loppua.

Ja siksi, koska se on mahdollista, niin kuin ympäristöinsinöörimme toteaa yhdessä tämän lehden artikkeleissa. Sen jälkeen matka Euroopan parhaimpien hyötykäyttäjien ruotsalaisten, hollantilaisten ja saksalaisten tasolle ei todellakaan ole pitkä - heillä ainoastaan noin 3 prosenttia jätteen viedään kaatopaikalle.

Menestys on kehitetyn ainutlaatuisen järjestelmän sekä kuntien yhteisen jätelautakunnan ansiota. Mutta mikään järjestelmä ei toimi ilman asiakkaita ja voimme todeta, että meidän asiakkaamme ovat hyviä.

Vaikuttaa esimerkiksi siltä, että ihmiset haluavat käyttää hyötykäyttöasemia yhä useammin. Ekoroskin juhliessa tänä vuonna 20 vuottaan, järjestämme kesän aikana normaaleja useampia asemapäiviä. Katso lehdestä oleva aikataulu. Lisäksi järjestämme lauantaina 11. syyskuuta avoimien ovien päivät Pirlissä Pietarsaareen. Odotamme asiakkaidemme tapaamista ja haluamme kuulla mielipiteitäne siitä, mikä toimii hyvin tai huonosti sekä mitä mieltä olette lajittelujärjestelmästä?

Tämä vaikuttaa ehkä jankuttamiselta, mutta oikein lajitteleminen on todella tärkeää. Mädätysprosessi Mustasaareen toimii huomattavasti paremmin ja vaatii suurempia resursseja, kun poltettava jäte on suodatettava pois biomassasta ja kuljetettava takaisin Pietarsaaren polttamista varten. Myös laitokset kärsivät, kun esi-

merkiksi lasi ja metalli joutuvat poltettavan jätteen joukkoon.

Ekopisteidemme paperi- ja kartonkikeräysastioiden ajoittainen ylityttö on asia, josta olemme hyvin tietoisia. Tuottajayhteisö Paperinkeräys Oy vastaa astioiden tyhjentämisestä. Tuottajayhteisöllä on laissa

säädetty vastuu kerätä keräyspaperit ja -kartongit ekopisteistämme. Astiat on sijoitettu ekopisteisiin vain siksi, että asiakkaalle on käytännöllisempää jättää erilaiset jätteet samanaikaisesti. Tällä hetkellä keskustelomme Paperinkeräyksen kanssa ongelman ratkaisusta.

Ekorosk on olemassa siksi, että roskia on olemassa. Olemmeko yhtiö, jonka ei pitäisi olla olemassa, koska EU:n jätedirektiivissä jätemäärän vähentäminen asetetaan etusijalle. Voimme kaikki miettiä omaa

panostamme. Voisimme esimerkiksi paremmin suunnitella kuinka paljon ruokaa hankimme ja valmistamme – merkittävä osa biojätteestä koostuu nimittäin täysin syötävästä ruoasta. Osaksi voimme syyt-

tää sitä, että ostamamme ruoka on valmiiksi pakattua. Kuitenkin olisimme varmastakin iloisia, jos onnistuisimme pienentämään ruokalaskuamme 20 prosentilla. Tässä numerossa saamme vinkkejä, siitä mitä voimme valmistaa yli jääneestä ruoasta.

Ekopiste-lehti toivottaa kaikille lukijoille oikein hyvää kesää!

Olli Ahlund
toimitusjohtaja

eko.

VASTAAVA JULKAISIJA
Olli Ahlund
Ab Ekorosk Oy
Launisaarentie 90
68600 Pietarsaari
(06) 781 4500
Fax (06) 781 4529

TOIMITUSNEUVOSTO
Olli Ahlund
Yvonne Thodin
Pia Grankvist
Maria Rönnqvist
Camilla Enell-Öst

KIELENKÄÄNTÄJÄ
Lella Bergman,
Översättningstjänst
Bergman

HANKKEENVETÄJÄ
Maria Rönnqvist
Ab Ekorosk Oy

LAYOUT
I-print | PLUS

PAINOPAIKKA
I-print Oy, Seinäjoki

KANSIKUVA
Pekka Rötönen

PAPERINKERÄYS

tyhjentää paperi- ja kartonkiastiat

Teksti: Maria Rönnqvist, **Lähde:** Ympäristöministeriö

Miksi ekopisteiden paperi- ja kartonkiastiat ovat usein täynnä? Tämän kysymyksen saamme Ekorosilla tasaisin välein. Paperinkeräys Oy vastaa siitä, että ekopisteiden keräysastiat, joihin heitettävät paperit ja kartongit, tyhjenetään ja jätteiden edelleen kuljettamisesta. Yhtiö on tuottajayhteisö, jonka paperiteollisuus aikoinaan perusti tuottajavastuulain nojalla (ks. luettelo alla). Paperinkeräys Oy:n astiat on sijoitettu ekopisteisiin siksi, että asiakkaalle on kätevämpää jättää useat erityyppiset jätteet samanaikaisesti.

Häkan Hagnäs, joka konsulttiyrityksensä kautta hoitaa työn Paperinkeräys Oy:n keskuksessa Kokkolassa kertoo, että kokemus ja tarve määräävät paperi- ja kartonkiastioiden tyhjennysvälin. Joidenkin ekopisteiden paperiastiat tyhjenetään kaksi kertaa viikossa, toisten kerran kuukaudessa. Kartonkiastiat tyhjenetään joka maanantai.

Olen työskennellyt täällä yli 10 vuotta, joten olen saanut hyvän käsityksen tyhjennystarpeesta, sanoo Hagnäs.

Hänen mukaan 90 prosenttia hänen vastaanottamistaan puheluista koskevat kartonkiastioita. Miksi astiat tasaisin välein ovat kukkuroillaan?

– Ihmiset heittävät kartonkeja viikonloppuisin ja silloin on selvää että astiat voivat olla kukkuroillaan ennen kuin ne tyhjenetään maanantaina. Toinen ongelma on, että ihmiset vaikuttavat käyttävän tilaisuutta hyväkseen ja heittävät kaiken kartonkinsa ja paperinsa ekopisteisiin, jotka sijaitsevat lähellä niitä suuria ruokakauppoja, jonne he ovat menossa ostoksille. Silloin yhteen paikkaan kerääntyy valtavasti materiaalia.

Hagnäs ehdottaa, että kannattaisi käyttää lähinnä kotia sijaitsevaa ekopistettä.

Kartonkilaatikoiden hajottaminen kunnolla etukäteen on myös tärkeää niin, että astioihin mahtuisi enemmän kartonkeja.

Asiakkaan Ekoroskin hyötykäyttöasemille jättämä kartonki kuljetetaan sitä vastoin edelleen Ewopowerille Pirilössä. Siellä se jauhetaan rikki muun kuivan jätteen mukana. Alholms Kraft Oy:llä jauhettu materiaali muutetaan sähköksi ja kaukolämmöksi. Tämä on toinen tapa hyötykäyttää kartonki. Mahdollisista Alholman Kraftin vaarallisista päästöistä huolehtunut voi olla rauhallinen – pitoisuudet tarkistetaan päivittäin.

Jos sinulla on mielipiteitä tai valituksia paperi- tai kartonki-astioista, voit täyttää verkkosivulla www.paperinkerays.fi olevan lomakkeen tai soittaa suoraan Paperinkeräys Oy:lle Kokkolassa, puh. (06) 822 6927. Ekorosk voi myös auttaa puhelinnumerossa (06) 781 4540.

Mitä tarkoittaa tuottajavastuu?

Tuottajavastuu tarkoittaa lyhyesti sanottuna, että se joka tuo tiettyjä tuotteita markkinoille myös vastaa siitä, että ne käytön jälkeen kerätään ja hyötykäytetään. Tuottajan on itse katettava tästä aiheutuvat kustannukset.

Tästä voit lukea Suomen laissa ja se on osa pyrkimystä kehittää kestävä kehitys. Tuottajan on itse valittava hoitaako hän työn itse vai antaa hän sen tuottajayhteisön tehtäväksi.

Tuottajavastuu käsittää seuraavat tuotteet:

- » moottorikäyttöisten ja muiden ajoneuvojen renkaat ja välineet
- » henkilöautot, pakettiautot ja muut samantapaiset ajoneuvot
- » lehdet, aikakauslehdet, konttoripaperit ja muut samantapaiset paperituotteet
- » pakkaukset
- » sähköiset ja elektroniset tuotteet
- » paristot ja akut, sisältäen sähköisten ja elektronisten tuotteiden, sekä ajoneuvoihin tai muihin tuotteisiin kuuluvat paristot ja akut. ■

Heitämmekö pois leipää

30 MILJOOANAN edestä?

Teksti: Maria Rönnqvist

Joskus jääkaapista tulee eräänlainen epämielinen aarrearkku. Pehmeät porkkanat, vanhat kurkunpätäkät ja kuivat juustopalat tervehtivät iloisesti, kun katselee tarpeeksi tarkkaan.

Ne joutuvat mustaan pussiin. Murta parin viikon päästä tilanne on sama – olet käynyt kaupassa ottamatta ensin selvää mitä jääkaapissa on. Huono kulu-tuskierre ei luonnollisesti koske kaikkia kotitalouksia, mutta aika montaa.

Vuonna 2007 jäteyhtiö YTV tutki kuinka paljon syötäviä elintarvikkeita pääkaupungin lapsiperheet heittivät pois. Tutkimukseen osallistuneet 22 perhettä sioutuivat kolmen viikon aikana punnitsemaan kaiken pois heittämässä ruuan. Lisäksi heidän piti kirjoittaa muistiin mitä heitettiin ja miksi.

Tutkimuksen tulos osoitti, että vuodessa heitettiin keskimäärin 17 kg syötäviä elintarvikkeita per henkilö. Jos heitettyyn biojättemäärään otettiin mukaan muu keittiöjäte, tulos oli 50 kg per hen-

kilo ja vuosi. Kolmasosa tästä määrästä olisi siis ensin ollut syötävää.

Paljon pilaantunutta ruokaa

Kun tarkasteltiin mitä perheet tutkimuksessa useimmiten heittivät pois, vihannekset olivat ensimmäisellä sijalla. Ne muodostivat 27,5 prosenttia syötävästä elintarvikkeistä. Kotitekoisen ruoka oli toisella sijalla 26,8 prosentilla.

Leipä ja peruna kuuluivat niihin yksittäisiin elintarvikkeisiin, jotka useimmiten joutuivat mustaan pussiin. Kotitekoisesta ruuasta heitettiin eniten liharuokia ja puuroa. Suurin syy ruuan joutumiselle mustaan pussiin oli, että sen katsottiin olevan pilaantunutta. Perheet ilmoittivat, että 14 prosenttia heitetystä ruuasta oli jätetty lautasilta.

Perheen koko vaikutti myös heitetyn ruuan määrään. Mitä suurempi perhe sitä vähemmän ruokaa heitettiin henkilöä kohden. Mielenkiintoista oli sitä vastoin se, että pois heitetyn ruuan määrä

kasvoi mitä vanhempi vanhin aikuinen henkilö perheessä oli.

Vaikea vetää johtopäätöksiä

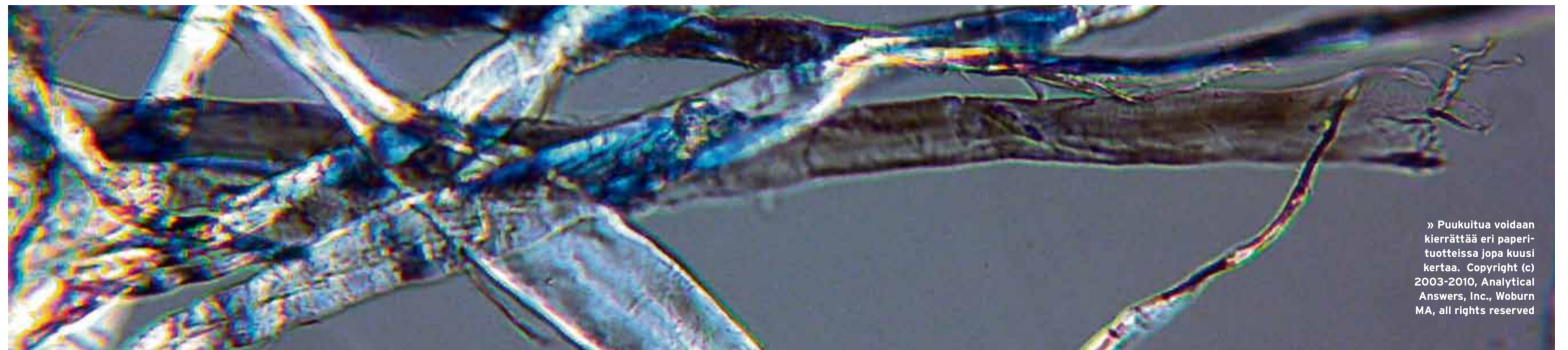
Vastaavia tutkimuksia on tehty muun muassa Iso-Britanniassa, Ruotsissa ja USA:ssa. Ilmeni, että britit heittävät 86 kg syötäviä elintarvikkeita per henkilö vuodessa, ruotsalaiset 100 kg ja amerikkalaiset 82 kg. Ovatko suomalaiset 17 kiloillaan siis näin paljon parempia? Ikävä kyllä YTV:n tutkimuksesta ei voida vetää mitään suoraa johtopäätöksiä. Tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden määrä oli niin pieni, että ei voida väittää, että tämä koskisi koko väestöä. Koska tutkittiin juuri lapsiperheitä, on huomioitava että heitettyjen elintarvikkeiden määrä olisi noussut, jos mukana olisi ollut esimerkiksi yhden henkilön kotitaloudet.

Jos YTV:n lukuihin kaikesta huolimatta suhtaudutaan vakavasti, heit-

täisimme pois suunnilleen yhdeksän miljoonaa kiloa leipää, melkein yhtä paljon perunaa ja yli viisi miljoonaa kiloa puuroa vuodessa. Euroissa leivän määrä mustassa pussissa olisi suunnilleen 30 miljoonaa euroa vuodessa. Se on luonnollisesti aika paljon rahaa.

Jos mietimme miten suhtautumisemme mustan pussin sisältöön kuluttaa luonnonvaroja, on muistettava, että heitetty ruoka on vain pisara meressä. Ruuan tuottamisella ja myymisellä lie-nee kaksi kertaa suurempi vaikutus ympäristöön. Esimerkiksi yksi kilo valmista juustoa merkitsee yhtä suurta määrää hiilidioksidipäästöjä kuin 60 kilometrin automatkan. ■

Lähteet: Jäteyhtiö YTV:n tutkimus "Rokka rikassa" sekä Uusiouiset – Hyötykäytön ammattilehti nro 8/2009

» Puukuitua voidaan kierrättää eri paperituotteissa jopa kuusi kertaa. Copyright (c) 2003-2010, Analytical Answers, Inc., Woburn MA, all rights reserved

Teksti: Maria Rönnqvist

KAIPOLASSA PUUKUITU saa kunnan kylvyn

Olipa kerran puunrungossa asuva pieni puukuitu. Sitten puu katkaistiin ja jauhettiin osaksi paperimassaa...

Tämä tuskin millimetrin pituinen kuitu kurkistaa sinua lukiessasi lehteäsi aamiaispöydässä. Paperinkeräysastiasse se odottaa matkaa paperitehtaaseen, jossa se pestään puhtaaksi paperitehtaan värinpoistoprosessissa. Kun kuitu on kierrätetty uusissa paperituotteissa neljästä kuteen kertaan, se kierrätetään puolestaan.

Puukuitu on ainoa – mutta tärkeä aines – joka kierrätetään uutta paperia valmistettaessa. Suunnilleen kaksi kolmasosaa suomalaisista kotitalouksista tulevasta keräyspaperista kuljetaan UPM:n Jokilaakson tehtaille Kaipolaan, jossa se

käytetään uuteen sanomalehti- tai luettelopaperiin. Ekoroskin toiminta-alueella asuva henkilö jättää keräykseen keskimäärin 100 kg paperia ja kartonkia vuodessa.

Tässä tehtaassa kartonkia ei hyötykäytetä – siksi asiakkaan on huolehdittava siitä, että paperinkeräysastian ei joudu kartonginpaloja. Kartongin ruskeiden kuitujen valkaisu vaatii nimittäin enemmän kemikaaleja.

Kaipolassa vastaanotetaan vuosittain suunnilleen 13 000 tuoretta kuitupuukuormaa vastaava määrä keräyspaperia. Kuormat, jotka koostuvat kaikesta siitä paperista, joka tulee

ihmisten postiluukusta, tyhjenetään tehtaan varaston lattialle ja sieltä sen käsittely useissa eri prosesseissa alkaa. **Mikko Aho**, joka työskentelee tehtaan kehityssuunnittelijana, kertoo puukuidun matkasta.

Ensin paperi syötetään yksikköön, jota voidaan verrata valtavaan pesukoneeseen. Siellä se pyörii ympäri kemikaalien ja runsaan veden kanssa. Tässä prosessissa kuidut irtoavat toisistaan ja painoväri irtoaa kuidun pinnalta. Massa jatkaa edelleen karkea- ja hienolajiteluun.

– Tässä näkee muun muassa minkälaisia ruokailuvälineitä ihmiset käyttävät kodeissaan

kerroo Aho.

Seuraavassa vaiheessa painoväri poistetaan vielä yhdessä vaahdotusprosessissa saippuan avulla. Pinnalle muodostuu värillinen vahto, joka erotetaan.

Vesi vaihdetaan monta kertaa ja pikku hiljaa valkoinen kuitu alkaa erottua ja se voidaan syöttää suoraan paperikoneeseen uuden paperimassan kanssa. Tarvittaessa massa valkaistaan, kun siitä valmistetaan uutta paperia.

Prosessissa syntyvä paperinvalmistukseen sopimaton jae poltetaan ja otetaan talteen energiana tehtaan voimalassa. Poltossa syntynyt tuhka käytetään myös maanrakennuksessa

ja lannoitteena.

Suunnilleen puolet uudesta paperista on uusiomassaa. Tämä johtuu siitä, että kuitua ei voida käyttää uudelleen kuinka monta kertaa tahansa uusiomassassa – se kuluu lopulta loppuun ja on korvattava uudella.

Lisäksi suunnilleen 20 prosenttia tehtaalte tulevasta materiaalista on sellaista, joka ei sovi uuteen paperimassaan. Kerättyä paperia ei yksinkertaisesti voida kierrättää sataprosenttisesti. ■

HYVÄ TIETÄÄ

Mitä tapahtuu tekstiileille?

Vuoden tekstiilinkeräys kampanjassa kerättiin kaiken kaikkiaan 36 110 kg tekstiilejä.

Tänä vuonna keräys järjestettiin ensimmäistä kertaa koko toiminta-alueella, joten tulosta ei voi verrata aikaisempiin vuosiin.

Ekorosk selvittää parhaillaan pystyykö tekstiileistä hyödyntämään energiaa. Osa kerätystä materiaalista yritetään repiä muun energijätteen kanssa Ewapowerilla.

Jos prosessi onnistuu, revitty tekstiili kokisi saman kohtalon kuin energijätteet. Se poltettaisiin ja muunnettisiin sähköksi sekä kaukolämmöksi Alholmens Kraftin voimalassa. Tämä on kestävämpi ratkaisu, kuin tekstiilien joutuminen kaatopaikalle, mutta asiassa ei ole vielä tehty päätöstä.

Edellisinä vuosina keväällä järjestettyjen tekstiilikeräyksen lisäksi, käyttökelvottomia tekstiilejä voi palauttaa kierrätyspisteisiin. Muistakaa myös kirpputorit!

Uudet keräyspisteet

Retrolla on keräyspisteitä Pedersöressä, Luodossa, Uudessa-kaarlepyyssä ja Kruunupyssä. Bongaa peltilaatikko, jossa on Retron merkki. Laatikot tyhjennetään vähintään kerran viikossa. Niihin voit jättää ehjiä ja puhtaita tekstiilejä (vaatteita, kenkiä, verhoja, liinoja jne.):

- » Pännäisten keskustassa lähellä ekopistettä
- » Kruunupyyn keskustassa lähellä paloasemaa
- » Uudessakaarlepyyssä Urheilutien ekopisteellä
- » Luodossa lähellä kunnantaloa (Skogsgården 6) ■

Muista myös kirpputorit!

Minne sinun on sijoitettava jätteasi?

Joskus kotitalousjätteen jätteasia voi olla niin ovelasti sijoitettu pihalla, että astioita tyhjentävä ei löydä sitä. Astia voi myös olla sijoitettuna sellaisella tavalla, että sen tyhjentäminen on hankalaa.

Kunnallisten jätteenkäsittelymääräysten mukaan jätteenastian on oltava paikassa, jota jätteenauton on helppo lähestyä. Astian tulee näkyä ja oltava sijoitettuna niin, että astioita tyhjentävän ei tarvitse vetää astiaa jätteenautolle 10 metriä pidempää matkaa. Kuljetusliikkeellä on oikeus laskuttaa ylimääräinen maksu 10 metriä pidemmästä ve- tomatkasta. Astian kuljetusreitillä ei saa olla esteitä. ■

Umpisolmu sen olla pitää

Haluathan sinäkin säästää jätteenhoitokustannuksissa? Puhumattakaan ympäristöstä? Silloin helpoin konsti aloittaa on sitoa roskapussisi kunnolla sekä huolehtia siitä, että pussit ovat ehjiä ja valmistettu kestävästä muovilaadusta. Muoviset ostoskassit ovat hyviä tähän tarkoitukseen. Vaaditaan kunnan umpisolmu estämään pussia avautumasta matkalla kierrätykseen. Vältä isoja jätessäkkejä esimerkiksi 100-litran säkkejä, koska ne juuttuvat Ekoroskin lajitteluun. Myöskään hyvin ohuet muovipussit eivät ole suositeltavia sillä ne menevät rikki matkalla jätteistöistä optiseen lajitteluun. ■

» Ensiksi jätteenauton ensimmäinen, metallia sisältävä lokero tyhjennetään.

» Väliseinä avautuu hitaasti ja toisessa lokerossa olevan lasin annetaan hitaasti valua ulos toiseen paikkaan jätelaitoksessa.

Metalli ja lasi EROTELLAAN JÄTEAUTOISSA

Kuulutko siihen joukkoon, joka on ollut näkevinään, että metalli- ja lasijätteet menevät jätteenautossa samaan aukkoon, sen hakiessa metallit ja lasit ekopisteestä? Ja uskotko, että lasin ja metallin lajittelu olisi tämän takia turhaa, koska ne näköjään sekoittuvat kuorma-autossa?

Olet väärässä. Jätteenautossa on kaksi erillistä lokeroa, toinen metallille ja toinen lasille. Jätteenautossa on väliseinä joka kulkee lattiatasalle ja erottaa siten lokerot toisistaan. Näin ollen materiaalit eivät pääse

sekoittumaan.

Jätteenauton saapuessa Pirilön Ekoroskiin, menettämään seuraavanlaisesti. Takana oleva luukku avataan ja koko metallisäiliön sisältö valuu ulos. Sen jälkeen jätteenauton ajaa toiseen paikkaan, avaa väliseinän ja kaataa kaiken lasin vierestä lokeroon. Joten älä lopeta lajittelua vaikka et sivustaseuraajana ekopisteessä voikaan nähdä jätteenauton kahta erillistä lokeroa. ■

Roskienkeräyskilpailu!

Tupakantumppeja, karkkipapereita ja olutpulloja. Arvaa missä olemme? Ojassapa hyvinkin ja oikein kevättunnelmassa.

www.jakobstadsregionen.fi

Yllä mainitut esineet ovat ylipäätään löydettyjen roskien Top 10-listalla Pidä Seutu Siistinä siivouskilpailussa. Viime vuoden hurjimpiin löytöihin kuuluivat televisio, polkupyörä ja ostoskärri.

Tänä vuonna kilpailu järjestetään 26.4 – 9.8 ja se koskee Pietarsaaren, Kruunupyyn, Pedersören ja Luodon asukkaita.

Yhden tunnin siivouksesta ansaitsee yhden pisteen. Kaupungin tai kunnan lopullinen pistemäärä suhteutetaan asukasluvun mukaan. Viime vuonna Kruunupyyn voitti vertailuluvulla 8,97, Luoto tuli

toiseksi vertailuluvulla 6 ja Pietarsaari kolmanneksi vertailuluvulla 0,48.

Ei voida väittää, että kiinnostus osallistua kilpailuun olisi ollut kovin suurta.

Viime vuonna ainoastaan kourallinen suorittajia ilmoittautui mukaan nettilomakkeella, jonka voi täyttää osoitteesta www.jakobstadsregionen.fi.

Muiden ihmisten roskien siivoaminen ei näköjään ole miellyttävää puuhaa. Kuinka ihmeessä ihmiset saataisiin kiinnostumaan tällaisesta kilpailusta? Internet antaa hakuksella "kalorinkulutus" seuraavanlaiset tulokset:

Jos siivoat tunnin ja painosi on 75 kg, kulutat noin 300 kaloria, eli kahdessa tunnissa ojan pientareella kulutat 600 kaloria. Tämä vastaa yhtä viineriä ja vähän pikkukarkkeja.

Eli nyt liikkumaan. Ilmoita työsuorituksesi yllämainitussa osoitteessa lomakkeella, joka löytyy "raportoi työsuoritus" linkistä. ■

» Roope Botnia kerää veneilijöiden jätteet saariston jättepisteistä. Ekoroskilla on kontti Furuholmenilla, jonne jäte vietään.

Roska-Roope haluaa mustia ja vaaleita pusseja!

Uusi asia tänä kesänä on, että veneilijöiden on lajiteltava kotitalousjätteensä mustiin ja vaaleisiin pusseihin käyttäessään Roska-Roope jättepisteitä.

Tämä nostaakseen sen jätteen hyötykäyttöä, jonka Ekorosk kerää Pidä Saaristo Siistinä yhdistyksen tarjoamista jättepisteistä. Aikaisemmin kotitalousjäte voitiin

panna samaan pussiin. Veneilijöille tarkoitettujen jättepisteiden on oltava onnistuneeksi ratkaisuksi vesillä liikkujille.

Veneilijät vaikuttavat kuitenkin olevan tarkkoja siitä, että eivät roskaa sanoa Pidä Saaristo Siistinä yhdistyksen pääsihteeri Esko Sorakunnas. Sorakunnas haluaa muistuttaa,

että kaikki yhdistyksen jättepisteistä käytävien on maksettava jäsenmaksu.

Useimpiin Roska-Roope jättepisteisiin voidaan sekajätteen lisäksi jättää lasia, pulloja, paperia ja pienmetallia. Lisätietoja Pidä Saaristo Siistinä rystä löytyy osoitteesta: www.pidasaaristosiistina.fi. ■

20 v.

Kahvia ja makkaraa asemalla!

Tänä vuonna Ab Ekorosk Oy täyttää 20 vuotta. Tule hyötykäyttöasemalle keskustelemaan! Tarjoamme kahvia, mehua ja makkaraa normaalien aukioloaikojen puitteissa.

7.6	Uusikaarlepyy
8.6	Alaveteli
9.6	Småbönders ja Teerijärvi
10.6	Kruunupy
14.6	Kaustinen
15.6	Räyriki ja Veteli
16.6	Lohtaja
17.6	Kälviä
18.6	Terminaalikatu, Kokkola

Avoimien ovien päivää vietetään lauantaia 11.9. klo 9-13 Pirilössä Pietarsaaressa. Tule ja tutustu Ekoroskiin koko perheen voimin! Me kierrätämme teitä alueella ja tarjoamme kahvia, mehua ja pientä purtavaa.

Luvassa on poniratsastusta, radio-ohjattavia lennokkeita ja arpajaiset. Paikalle saapuu myös Liikkuva Poliisi näyttämään miten jätteenkuljetus tulisi sijoittaa. ■

» Esa, Luna ja Susanna Lakanaho ruokapöydässä.

» Luna Lakanaho pitää makaronilaatikosta.

“HEITÄMME POIS mahdollisimman vähän ruokaa”

Teksti: Linda Borg

Susanna Lakanaho perheineen asuu Ullavassa Kokkolassa. Perheeseen kuuluu Susanna ja aviomies Esa sekä kolme lasta, jotka ovat seitsemän, viisi ja neljä vuotta vanhoja. Lapset ja Esa syövät mielellään kaikenlaisia makaroneja kun taas Susanna pitää perunasta.

– Jos kysyn lapsilta, mitä he haluavat syödä, he vastaavat makaroneja, sanoo Susanna.

Lakanahon perheen kotona periaatteenä on kuitenkin, että kaikkia ruokia maistetaan.

– Maistamme kaikkia värejä lautasella.

Kotiin perhe ostaa leipää, voita, makaraa, juustoa ja tavallisia peruselintarvikkeita. Susanna työskentelee Kokkolassa pari kertaa viikossa ja silloin hän ostaa ruokaa jostakin kaupungin suuremmista elintarvikeliikkeistä. Muuten perhe tekee ostoksensa Ullavan lähikaupassa. Arkisin perhe syö yhden aterian lämmintä ruokaa yhdessä. Joskus ei tosin ole mahdollista

kerääntyä ruokapöydän ympärille illalla, koska Esalla on vuorotyö.

Lapset syövät ruokaa koulussa ja päiväkodissa ja Susanna ja Esa syövät lounasta tai päivällistä kulloisellakin työpaikalla. Viikonloppuisin ruoanlaittoon käytetään enemmän aikaa kun taas arkisin syödään helpommin valmistettavaa ruokaa.

Kysymykseen, mitä Lakanahon perhe heittää mustaan pussiin Susanna vastaa, että perhe yrittää säästää, niin että ruokaa ei tarvitsisi heittää pois.

– Joskus, jos olemme ostaneet suuren pussin leipää, emme ehkä ehdi syödä kaikkea ennen kuin leipä pilaantuu.

Susanna on kasvanut perheessä, jolla oli komposti ja nyt kysymys kompostista on ajankohtainen myös Lakanahon perheessä.

Perheen lapset ovat tottuneet roskien lajitteluun ja ollessaan epävarmoja he kysyvät neuvoja vanhemmiltaan siitä mihin pussiin jäte on heitettävä. ■

Herkullista talteen otetusta ruuasta

Yksinkertaista ja hyvää yli jääneestä ruuasta, jonka muuten olisit heittänyt pois? Ekopiste pyysi Optima ammattikoulun pitopalvelu- ja ravintolalinjan ”CR1A” lehtori Kaj Viking Wikblomin luokkaa valmistamaan ruokaa usein pois heitettävistä elintarvikkeista.

VILLIN LÄNNEN SALAATTI

Erilaisista leivistä leikattuja leipäkuutioita, jotka paistetaan paistinpannalla ilman rasvaa
erilaisia juustoja – tässä käytettiin kermajuustoa ja aurajuustoa
jäävuorisalaattia
tomaatteja
mahdollisesti yksi chilipaprika ja basilikaa

Kuutio leipä ja paahda kuutiot nopeasti paistinpannalla ilman rasvaa. Kuutiojuusto ja tomaatit, hienonna salaatti. Tarjoile esimerkiksi värikkään chilipaprikan kanssa.

SALAATTI PASTASTA JA KYLMÄSAVUSTETUSTA LOHESTA

Jäljelle jääneitä kylmiä makaroneja kylmäsavustettua lohta
punasipuli
ranskankermaa
sinappia
suolaa ja mustapippuria
kirjolohen mätiä tai tomaatteja

Sekoita ranskankerma, sinappi ja mausteet. Leikkaa lohi ja hienonna punasipuli. Lisää kaikki ainekset, sekoita ja tarjoile nokareella kirjolohen mätiä tai tomaatteja.

PUUROLEIPÄ

n. 20 kpl
Kaurapuuro, joka on valmistettu 3 desilitrasta vettä ja 1 desilitrasta kauraryynejä
2 rkl voita
5 dl maitoa
50 g hiivaa
1 tl suolaa
2 tl sokeria
2 l vehnä jauhoja

Lämmitä maito haaleaksi ja rasva käden lämpöiseksi. Liuota hiiva pieneen määrään taikinalientä, lisää loput taikinaliemestä. Sekoita liemeen suola, sokeri ja jauhot vähän kerrallaan. Sekoita joukkoon huoneenlämpöinen puuro. Työstä taikina sileäksi ja tasaiseksi, anna nousta 30 minuuttia. Vaivaa taikina, jaa se ja leivo pullia, anna nousta vielä 30 minuuttia. Voitele kylmällä vedellä tai kanamunalla, paista 225 asteessa noin 12 minuuttia.

APPELSIINIRIISI

jäljelle jäänyttä kylmää riisipuuroa vaahdotettua kermaa
sokeria ja vaniljasokeria
leikattuja appelsiinin lohkoja ja appelsiinin mehua
koristele appelsiinin fileillä, kirsikoilla tai sitruunamelissalla